

lehetőségeiről (Bíró Ferenc, Petneki Áron). A Bizottság tagjai kézhez kapták az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának ügyrendjét, mely a tudományos művek kiadásának alapelvein túl gyakorlati kérdésekkel is foglalkozik. Ennek kapcsán többen hozzászóltak ahhoz az egyszerűnek látszó, ám összetett kérdéshez, hogy mikor tekinthető a kiadó részéről egy kézirat késznek. A lektor, a sorozatszerkesztő és a kiadó közös ítélete alapján lehet kiadásra javasolni egy szöveget. Az anyagi támogatás kérdésének felelőssége a pontosabban kidolgozandó kérdések közé tartozik.

Az ülés második napirendi pontjaként Nagy Miklós számolt be a Jókai kritikai kiadás helyzetéről. 1962-től folyik egyik legnagyobb szabású kritikai kiadásunk szerkesztése. Eddig összesen 97 kötet jelent meg, 1992-es évszámmal kezdődően új kiadói formában, az Argumentum és az Akadémiai Kiadó közös gondozásában. A sorozatszerkesztésben Nagy Miklós társa, 1987-ben bekövetkezett haláláig, Lengyel Dénes volt. A sorozat szerkesztési szempontjait kialakítva Király István és Bisztray Gyula elveit követték, tehát a szövegeket a mai helyesírás nagyfokú megközelítésével javították, egyszerre szándékozva készíteni a szöveget a kritikai kiadás és a vele párhuzamosan megjelenő népszerűsítő kiadás számára. A szakkritika (Klaniczay Tibor, Stoll Béla) több ponton vitába szállt a sorozat szöveggondozási elveivel, melynek eredménye a helyesírás korszerűsítésének mérséklése lett. A közeljövő egyik eldöntendő kérdése, hogy áttérjenek-e a hátralévő kötetekben az alapul vett szövegek régies ortográfiájára vagy folytassák az eddigi gyakorlatot. Valamint probléma, hogy a Levelezés-ciklusban eltérő a már megjelent kötetek gyakorlata a Regesták tekintetében, eldöntendő, hogy melyik megoldást kövessék a továbbiakban. A hozzászólások főleg az egyes kötetek és ciklusok önállóságát hangsúlyozták: mindig az adott anyag alapján kell meghozni az egyedi és legmegfelelőbb döntést. Másrészt pedig a szövegek válogatását és a Regesta alkalmazását illetően a teljesség igénye fogalmazódott meg, akár még olyan kompromisszummal segítve az anyagi nehézségekkel küszködő kiadást, hogy egyes szövegek, melyek nyomtatásban a Regestába kerülnének, számítógépes formában rögzítve legyenek és így hozzáférhetővé váljanak a kutatók számára.

Kelevéz Ágnes

Antal Árpád hetvenéves

Antal Árpád, a kolozsvári Babes-Bolyai Egyetem nyugalmazott professzora, XIX. századi irodalmunk jeles kutatója és fáradhatatlan ismertetője 1995. július 24-én lett hetvenéves. Ha Taine módjára valamilyen uralkodó, központi jellemvonását akarjuk megragadni, azt kell mondanunk, Antal Árpád a tudós tanár, az eszményi tanár, aki a múlt magyar irodalmának megértésére, szeretetére nevel, sokakat annak kutatására is ösztönöz.

1958-ban Szentiváni Mihályról, a reformkori Erdély irodalmának, közéletének fiatalon elhunyt nagy ígéretéről készített monográfiát. 1965-ben Kriza János költészetét jellemezte, életrajzának első nagy fejezetét nyújtotta át egy tanulmánykötetben, ahol szerzőtársai a néprajzos Faragó József és a neves nyelvész, Szabó T. Attila voltak. Érdeklődésének fókuszában változatlanul a romantika s a népiesség korának művelődéstörténete, költészete állott. Ezt jelzi középiskolai tankönyve, amelyet 1979-ben főműve követett: *A magyar irodalom története a reformkorban és 1848–49-ben* (Bukarest, 1979; egyetemi tankönyv). A hetvenes években megjelent gondos válogatásai (Arany–Petőfi-levelezés, Katona József stb.) mellett emeljük ki Vörös-

marty-szemelvénygyűjteményét (*Gondolatok a könyvtárban*, 1983) a *Csongor és Tünde* teljes közlésével. Az ilyen antológiára valósággal éhezett akkor a romániai magyar olvasóközönség, hiszen a magyarországi kiadások alig-alig jutottak át a Ceausescuék felállította szellemi záróvonalon. Feltűnik a sajtó alá rendező szinte naprakész tájékozottsága a Vörösmarty-stúdiumokban, s ez Kolozsváron korántsem volt olyan egyszerű, mint mondjuk, Budapesten.

A Szentiváni-pályaképben csaknem háromszor annyi költeményt sorol fel, mint amennyit a korábbi kutatás ismert. Antal Árpád ezzel leteszi a filológiai mestervizsgát, egyetemi tankönyvével pedig azt bizonyítja be, hogy van érzéke a szintézis iránt is. Itt-ott vitatkozhatunk korszakábrázolásának elméleti megalapozásával. Azonban el kell ismernünk, hogy könyve felfogásában önálló, arányai meggyőzőek, sikerült műelemzésesei mintegy mintát adnak a magyar szakos bölcsésznek, középiskolai nevelőnek. Érthető, hogy benne a nálunk megszokottnál nagyobb figyelmet kap az erdélyi kötődésű írók tárgyalása, ám szó sincs túlértékelésükről.

Mit kívánjunk a nyolcadik évtized küszöbén átlépő Antal tanár úrnak? Mindekelőtt egészséget, erőt, kedvet, jó tárgyi feltételeket további munkájához. Vegyen részt sikerrel a nagy hírű gyulafehérvári püspök, Márton Áron átfogó életrajzának elkészítésében. Rendezze, rendezhesse sajtó alá édesapjának, a háromszéki parasztembernek és honvédnek naplóját az első világháború éveiből. És – talán mindekelőtt – tegye közzé önálló kötetben kisebb dolgozatait.

Nagy Miklós

A kiadásért felel a Balassi Kiadó igazgatója

Szedte és tördelte a Balassi Kiadó

Budapest, 1995

Megjelent 21,8 A/5 ív terjedelemben

A nyomdai munkálatokat a László és Tsa BT végezte

Felelős vezető: László András

HU ISSN 0021-1486

Terjeszti a Magyar Posta

Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 219-98-632 pénzforgalmi jelzőszámra. Példányonként megvásárolható a Balassi Kiadó könyvesboltjában (1023 Budapest, Margit u. 1., tel.: 212-0214, tel./fax: 116-2885), továbbá az Akadémiai Kiadó *Stúdium* (1368 Budapest, Váci utca 22., tel.: 118-5881) és *Magiszter* (1052 Budapest, Városház utca 1., tel.: 138-2440) könyvesboltjaiban.

Előfizetési díj egy évre: 660 Ft

Egy szám ára: 110 Ft

Külföldön terjeszti a Balassi Kiadó

H-1389 Budapest, Postafiók 149.

SOMMAIRE

<i>Hargittay, E.</i> : Le genre de l'itinéraire pour souverain en Hongrie et en Transylvanie au 17 ^e siècle	441
<i>Borbély, Sz.</i> : <i>Vanitatum vanitas</i> et <i>A boldog szerelem</i> (L'amour heureux)	485
<i>Lakner, L.</i> : Un artiste de province dans la première moitié du XX ^e siècle (Le journal de Gábor Oláh)	504

Bulletin

<i>Pócsi, K.</i> : Sur le compendium du Talmud inédit de József Hermányi Dienes	524
<i>Dörgő, T.</i> : <i>Kötéltánc</i> (Voltage) de Frigyes Karinthy et <i>Az ember tragédiája</i> (La Tragédie de l'homme)	533

Textologie

<i>Monostory, K.</i> : D'après la genèse du poème <i>Ficseri-füsti</i> de Lőrinc Szabó	542
--	-----

Atelier

<i>Kecskeméti, G.</i> : Les possibilités de la théorie des communications historiques	561
<i>Bartók, I.</i> : Quelque chose sur le metaplasme	577
<i>Latzkovits, M.</i> : Argument et prologue dans l'ancien drame hongrois	586
<i>Knapp, É.</i> : Les relations humanistes de la théorie de l'emblème jésuite	595
<i>Havasréti, J.</i> : Sur l'opinion de la poésie prophétique de Ady	612

Documents

<i>Nyárády, G.</i> : Les testaments de Sándor Bölöni Farkas	631
---	-----

Revue

Matthias Corvinus and the Humanism in Central Europe (Matthias Corvinus et l'humanisme en Europe Centrale) (<i>Bitskey, I.</i>)	641
Régi és új peregrináció, Magyarok külföldön, külföldiek Magyarországon I-III. (Pérégrination ancienne et nouvelle. Des Hongrois en étranger, des étrangers en Hongrie) (<i>Bartók, I.</i>)	644
Hadrovics, László : A magyar Huszita Biblia német és cseh rokonsága (La relation germanique et bohémienne de la bible Hussite hongrois) (<i>Madas, E.</i>)	648
Takács, Gyula : Az igazi poézis keresése (La recherche de la vraie poésie) (<i>Gerold, L.</i>)	652
Oltványi, Ambrus : A szellem szenvedélye ((La passion de l'esprit) (<i>Korompay H., J.</i>)	654
István Fried : Ostmitteleuropäische Studien (<i>Weber, A.</i>)	657
Gerold, László : Meglett örökség (L'héritage retrouvé) (<i>Kerényi, F.</i>)	659
S. Varga, Pál : A gondviselэшhittől a vitalizmusig. A magyar líra világképének alakulása a XIX. század második felében (De la foi dans la providence au vitalisme. La formation de l'image du monde de la lyre hongroise dans la deuxième moitié du 19 ^e siècle) (<i>Gángó, G.</i>)	662
Jókai Mór összes művei. Levelezés III. (1876-1885) (Oeuvres complètes de Mór Jókai. Correspondance III.) (<i>Kádár, J.</i>)	666
Beke, Albert : Hatalom és szerep. Gyulai Pál, az ember (Pouvoir et rôle. Pál Gyulai, l'homme) (<i>Nagy, M.</i>)	671
Péter I., Zoltán : « Látva lássanak... » (« Voyez en regardant... ») Endre Ady à Nagyvárad) (<i>Kovalovszky, M.</i>)	674
Bodnár, György : Ferenc Juhász (<i>Angyalosi, G.</i>)	676

Chronique

Korompay Bertalan (1908-1995) (<i>T. Erdélyi, I.</i>)	680
Retorikák, poétikák, drámaelméletek (Rhétoriques, poétiques, dramaturgies) (<i>Kecskeméti, G.</i>)	681
Rapport sur la séance du Comité d'action de Textologie (<i>Kelevéz, A.</i>)	682
Antal Árpád hetvenéves (Árpád Antal est soixante-dix) (<i>Nagy, M.</i>)	683

